

MERGHELYNCK

Driemaandelijks tijdschrift van Familiekunde Vlaanderen in de Westhoek

FAMILIEKUNDE VLAANDEREN Regio Ieper-Diksmuide

<https://www.familiekunde-ieperdiksmuide.be/>

Jaargang 29 - nummer 1 2024 jan-febr-maart

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn eigen bijdrage.

- **Voorzitter:** Noël Boussemaere, E-post: noel.boussemaere@skynet.be
- **Secretaris:** Joël Snick, E-post: joel.snick@telenet.be
- **Penningmeester:** Stefaan Lazoore, E-post: stefaan.lazoore1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Herman Vandenbulcke, E-post: herman.vandenbulcke@skynet.be
- **Bestuurslid:** Marc Leupe, E-post: leupe.marc@skynet.be
- **Bestuurslid:** Luc Snick E-post: luc.snick1@telenet.be
- **Bestuurslid:** Stefaan Vervaele E-post: stefaan.vervaele0@gmail.com
-

Activiteiten

Alle activiteiten vinden plaats in ons lokaal, **Burchtstraat 1A, 8900 Ieper**, tenzij anders vermeld.

Openingstijden:

Elke maandagvoormiddag van 09:00 tot 12:00 uur.

Gesloten tijdens alle schoolvakanties: de grote vakantie, kerst- en paasvakantie, herfst- en krokusvakantie en ook op officiële vrije dagen die al of niet op een maandag vallen, zoals paasmaandag, pinkstermaandag en ook op 2de kerstdag, 11 november, enz.

Inhoud

Activiteitenkalender 2024	3
Oud Schrift	5
Grote Heilige Geest (1300-1796)	6
Stefaan Lazoore.....	6
Register van de Pachten en Cijnzen van de eigendommen van het Nazareth 1657 –	
1797. (vervolg)	9
Stefaan Lazoore.....	9
Straatschouwing Passendale 1783	11
Herman Vandenbulcke.....	11
BOEK: Een bijdrage tot de geschiedenis van RENINGE Deel 1	20
Word lid	21

Activiteitenkalender 2024

Open Bib: Wie wenst opzoekingen te verrichten in ons lokaal en zich niet kan vrijmaken op maandagvoormiddag, graag een mailtje naar herman.vandenbulcke@skynet.be zodat er verder kan afgesproken worden.

Zie ook onze WEBSITE, terug te vinden op onderstaande link:

<https://www.familiekunde-ieperdiksmuide.be/>

Op maandagvoormiddag is ons lokaal open tussen 9 uur – 12 uur om geïnteresseerden in de gelegenheid te stellen om opzoekingen te verrichten, ideeën uit te wisselen of om onze collectie doodsbrieven/doodsprentjes te consulteren.

Sedert enige weken zijn we ook terug te vinden op Facebook: gewoon [Familiekunde Vlaanderen afd. Ieper-Diksmuide](#) intikken in de zoekbalk op de startpagina van Facebook.

Programma 2024

Lessen oud schrift of paleografie in Diksmuide

Ontdek de geheimen van oud schrift en paleografie tijdens onze boeiende lessen in Diksmuide in 2024! Heb je ooit geworsteld met het ontcijferen van 18e-eeuwse handschriften of ben je in de war geraakt door de complexiteit van kloostergeschriften uit de 15e eeuw? Als onderzoeker is het herkennen van verschillende stijlen en geschriften essentieel, maar het kan ook een uitdaging zijn. Een onleesbaar woord kan leiden tot een foutieve of onvolledige interpretatie van de tekst. Deze lessen bieden een praktische aanpak met talrijke voorbeelden, zodat je zelfs de meest uitdagende teksten vormelijk kunt ontcijferen. Laat deze kans niet liggen om je vaardigheden te verbeteren en de fascinerende wereld van oud schrift en paleografie te verkennen! De cursus wordt verzorgd door de deskundige bestuursleden van Familiekunde Ieper-Diksmuide.

- 07 maart 2024: inleidende lezing ‘familie en stamboom: hoe begin ik eraan’ door Stefaan Lazoore. Deze activiteit gaat door in het Stadsarchief Diksmuide (stadhuis Grote Markt)
  - Aanvang om 19 u 30
- 25 april 2024: lessenreeks oud schrift
- 16 mei 2024: lessenreeks oud schrift
- 30 mei 2024: lessenreeks oud schrift
- 13 juni 2024: lessenreeks oud schrift

- Leden Familiekunde Vlaanderen: 25 euro
- Niet-leden Familiekunde Vlaanderen: 30 euro
- Locatie van de lessenreeks oud schrift: vergaderlokaal Nicefoor – CC Kruispunt – Maria Doolaeghestraat 2 - 8600 Diksmuide
- Aanvang: 19u30 uur tot 21u30 uur
- Inschrijving en info: archieff@diksmuide.be (051 79 30 41) of via www.familiekunde-ieperdiksmuide.be
- Betaling ter plaatse bij de aanvang van de lessenreeks op 25 april 2024.

Erfgoeddag 2024. Thema dit jaar is: THUIS

Op zondag 21 april 2024 is het opnieuw tijd voor Erfgoeddag. Met het thema 'Thuis' zoeken we uit wat het gewone zo bijzonder maakt, vroeger en nu. Een dag vol gevoelens, wetenswaardigheden, zintuigelijke ervaringen, ontdekkingen en vragen over uw nabije buurt, verbondenheid, migratie, reizen en nog veel, veel meer!

Verdere info via mail en Facebook

Voor het najaar plannen we nog een bezoek aan de Heemkundige Kring Dadingisila. Meer informatie in een volgende Merghelynck en via mail en Facebook.

Bedanking.

Langs deze weg wensen wij Christiana Cailliez (Ieper), Marc Mahieu (Zillebeke), Cherf Willy (Ieper) en Rina Beghein (Vlamertinge) te bedanken voor het schenken van rouwbrieven en bidprentjes ten voordele van onze vereniging.

Ook met F.V. Regio Mandel-Leie en F.V. Brugge (via de heer Jan Lantsoght) konden we enkele duizenden doodsbriefjes en bidprentjes omruilen.

Om ons bestand van rouwbrieven en bidprentjes verder uit te bouwen durven we ook een beroep te doen op U. Schenk ons uw rouwbrieven, bidprentjes ... die thuis rondslingeren. Ook fotokopies, genealogische werken, heemkundige boeken ... worden in dank aanvaard. Niet alleen ons bewijst U daar een enorme dienst mee, maar ook andere genealogen.

Alvast dank bij voorbaat.

Oud Schrift¹

Bailliu Burchmeesteren schepenen ende ceurheers der prochie ende
heereliche van Renijnghe, doen te weten dat voor ons
commen ende ghecompzareert is in persoone Pieter Vincent Isenbrant,
vrijlaet deser prochie ende heereliche, wecken comparant heeft
ghedeclareert te renunchieren² van sijn voornomde Laetschip ende versocht
daervan ontslegghen te wesen omme te aenveerden het ceurbroeder
schap der stede ende casselrije van Veurne, dienvolgende wij hebben
ontfaen de voorseide renunciaetie, den comparant ontslegghen van
sijn vrijlaetschap, ende hem gheconsenteert sijn versouck, behoudens
overbrengghen acte van aenveerdijnghe van het ceurbroederschap
van Veurne voornompt, binnen ses weken naer date deser
op peijne als naer costuijme, In kennisse der waerheijt
hebben wij deze jeghenwoordighe acte ghedaen
cachetteeren ende teecken en bij onsen greffier
desen 17^{den} Julij 1694 Toorconden ende was onderteekent Pieter Eijnsaem
F. Pallynck, Jan de Berch, Anthoine Demelly, Jan de Puydt
ende Gillis Provoost

Transcriptie

Bailliu burchmeestere schepenen ende ceurheers der prochie ende
heerelichede van Renijghe, doen te weten dat voor ons
commen ende ghecompzareert is in persoone Pieter Vincent Isenbrant
vrijlaet deser prochie ende heerelichede, wecken comparant heeft
ghedeclareert te renunchieren² van sijn voornomde Laetschip ende versocht
daervan ontslegghen te wesen omme te aenveerden het ceurbroeder
schap der stede ende casselrije van Veurne, dienvolgende wij hebben
ontfaen de voorseide renunciaetie, den comparant ontslegghen van
sijn vrijlaetschap, ende hem gheconsenteert sijn versouck, behoudens
overbrengghen acte van aenveerdijnghe van het ceurbroederschap
van Veurne voornompt, binnen ses weken naer date deser
op peijne als naer costuijme, In kennisse der waerheijt
hebben wij deze jeghenwoordighe acte ghedaen
cachetteeren ende teecken en bij onsen greffier
desen 17^{den} Julij 1694 Toorconden ende was onderteekent Pieter Eijnsaem
F. Pallynck, Jan de Berch, Anthoine Demelly, Jan de Puydt
ende Gillis Provoost

¹ Bron: RAB / Gemeentearchief Reninge 60 f° 11, Met dank aan Joël Snick voor het beschikking stellen van de tekst + transcriptie,

² Renunciatie: afstand doen (van), het recht, de aanspraak op iets laten varen, verzaken aan, (Bron: WNT),

Grote Heilige Geest (1300-1796)

Stefaan Lazooore

De Grote Heilige Geest is de naam die gebruikt werd voor de armen- en wezenscholen en -gestichten. In Diksmuide waren deze gevestigd in de Woumenstraat (de huidige Koning Albertstraat). De jongensarmenschool werd er in 1622 gevestigd, de aanpalende meisjesschool kwam er in 1624. De oprichting van deze scholen, en dan vooral die van de meisjesschool, was grotendeels te danken aan de gift van een zekere Catharina de Costere.³

Betalingen voor het kopen van noodzakelijkheden voor de kinderen, aalmoezen, en andere 1719

Staethen en specificatij inhoudende de betaelijnghe ghedaen bij paulus de blaeuwe ontfangher vanden armen ende grooten heilige geest binnen dixmuide ter causen van t'onderhouden van kijnderen vanden aermen buijten de schole, t'coopen hemlieden nootsekelijckheit met tgonne vuytghegheven bij dheeren gouverneurs aen aerme lieden tot assissentie ende aelmoesse tsijdert XX april 1719 date van de presentatie van tvoorgaende staethen tot met dese presentatie in ponden schellen en penninghen parisis

Inhoud:

Alvorens betaalt **Jacob Benoot** over twaalf maanden onderhoud van **Dorothea D'Hooren** tot X £ per maand. De eerste maand verschenen 23 april 1719 en de laatste 23 maart 1719 bij kwitanties van de 23ste maart 1719 - J^c XX £ parisis.

Betaalt aan de huisvrouw **Abel Mores** 13 maanden onderhoud van een kind **Antheunis Laeckerote** de 1ste aan verschenen eersten april 1719 en de laatste de 1ste april 1719 tot VJ £ per maand bij kwitantie - LXXVIII £ parisis.

Betaalt de huisvrouw van **Pieter Haeck** over 12 maanden onderhoud van tkindt **Marij Plas** tot VJ £ per maand. De eerste maand verschenen 1 mei 1719 en de laatste 4 april 1719 per kwitanties LXXII £ parisis.

Betaalt aan de huisvrouw van **Jan Arents** over 12 maanden onderhoud van het kind van **Franchois Rouwaert** de eerste maand verschenen 1ste mei 1718 en de laatste 1ste april 1719 tot VJ £ per maand LXXII £ parisis.

Betaalt **Jan de Tollenaere** drie maanden onderhoud van **Sebastiaen Bourgeois** met hem gewoond te hebben tot leren voor paardensmet verschenen 1ste mei 1718 tot zijn leerjaren zijn beëindigd – VIII £ parisis.

Betaalt aan **Jacob de Sticker** loco de huisvrouw van **Pieter Willaert** over het onderhoud van het kind van **Antheunis Emecoo** tot VJ £ per maand. De eerste maand verschenen 7 mei 1719 en de laatste 7 april 1719 met kwitanties met het verschot van schoenlapper tsamen - LXXII £ parisis.

Betaalt een maand verschenen 7 mei 1719 bij wanneer het voorschreven kind overleden is VJ £ parisis.

Betaalt aan **Joannes Sennesael** over een jaar onderhoud van de wees **Carel De Leuver** verschenen mei 1719 bij kwitanties - XXVII £ parisis.

Betaalt aan **Joos D' Artois** over 10 maanden onderhoud van het kind **Jan de Roo** tot VJ £ per maand de laatste maand verschenen de 13de februari 1719 bij kwitanties - LX £ parisis.

---

³ [Archievenoverzicht - Stad Diksmuide](#)

Betaalt de voornoemde **Joannes Sinnesael** over het maken en vermaken van klederen, mitsgaders het kopen van een schaar voor en ten behoeve van **Carel de Beever** bij kwitanties van de 25 juni 1719 - VIJ £ parisis.

Betaalt de huisvrouw van **Abel Mares** twaalf maanden onderhoud van het kind Ouflack in de plaats van **Pieter Wilaert**. De eerste maand verschenen 15de mei 1718 en de laatste 15 april 1719 tot VIII £ per maand - IIIJ^{xx} XVJ £ parisis.

Nota: dat zij hetzelfde kind vandaar voorts moet houden tot VJ £ per maand, memorie.

Betaalt aan **Jacob de Stecker** 12 maanden onderhoud van het kind **Adriaen Denijs**. De eerste maand verschenen 1ste mei 1718 en de laatste 1ste april 1719 tot VJ £ per maand bij kwitanties - LXXIJ £ parisis.

Betaalt aan meester **Jan de Moor** over het onderhoud van **Pieternelle**, de wees van meester **Jan Cameloot** over twaalf maanden. De eerste verscheen vijfde mei 1718 en de laatste 5de april 1719 tot VJ £ per maand bij kwitanties - LXXIJ £ parisis.

Betaalt aan **Ignaes vande Walle** over een jaar onderhoud van het kind Jan Cameloot verschenen 1ste maart 1719 bij kwitanties - LJ £ parisis.

Betaalt **Carel Plateel** over het onderhoud van **Joannes fs Bouwewijn Samijn** tot het leren van ambacht van wagenmaker. Over een jaar het zij de eerste van zijn leerjaren, de som van vijf ponden groten boven de vier ponden besproken met de huisvrouw van dezelfde **Plateel**, hetzelfde jaar verschenen 1ste maart 1719 bij kwitanties tezamen - LXIJ * VIIJ s. parisis.

Betaalt aan dezelfde **Plateel**, de som van IX £ over zijn verschot van het kopen een bijl en twee snijmessen ten behoeve van dezelfde **Joannes Samijn** als kwitanties - IX £ parisis.

Betaalt aan dezelfde in terugbetalen van zijn verschot over het vermaken de schoenen van dezelfde wees - XXIIJ £ parisis.

Betaalt aan **Michiel Bertin** over de toelag bij de regeerders van de armen aan hem gedaan tot helpen alimenteren zijn twee kinderen tot III £ per maand. Over de maanden XJ december 1718, XJ januari 1719, februari, maart en XJ april 1719 zijn de vijf maanden, de som van - XV £ parisis.

Idem over de maand 11de mei 1719 komt - IIJ £ parisis.

Betaalt de huisvrouw van **Jooris Gombert** ook over toelag aan haar bij de gouverneurs van de armen gedaan ter cause van het onderhoud van het kind van haar zoon **Ligitil** over vijf maanden tot VJ £ per maand verschenen 28 maart 1719, de som van - XXX £ parisis.

Betaalt aan **Indoca Delbaut** huisvrouw van **Jan Cappelle** de som van tachtig pond zestien schellingen parisis over twaalf maanden onderhoud en de leer van ambacht van beenhouwer **Philippe fs Carel De Vos**. Daarin begrepen acht pond zestien schellingen parisis over verschot volgens de twee kwitanties daarover verleent laatste jaar verscheen 15 april 1719 - LXXX £ XVJ s. parisis.

Voorts betaalt aan **Pieter Vercruyse** de som van een pond achttien schellingen parisis over de levering van een lijnwaad schort ten behoeve van **Pieter Laire** op 6de december 1718 - J £ XVIIIJ s. parisis.

Betaalt aan de weduwe van **Jan Renier** over de levering van mutsen ten behoeve van diverse kinderen onderhouden van de armen per specificatie en kwitantie van de 4 januari 1719 de som van VII £ VIIIJ s. parisis.

Betaalt voor het doen van een mis en begraven van het kind van **Pieter Vanden Berghe**, bastaart gewoond te hebben met **Jacob de Steckere** - XVIIIJ £ parisis.

Betaalt aan Jacob de Sticker over het maken en leveren van diverse doodskisten tot begraven de kinderen van de armen en arme lieden. Per specificatie beginnend sedert de voorgaande rekening tot en met de 12de april 1719 - LVIIJ £ X s. parisis.

Voorts betaalt aan **Jacob de Stickere** over zijn verschot van smout tot ..... het kind van **Pieter Vanden Berghe** gedurende zijn ziekte - XVIII s. parisis.

Betaalt aan **Vincent Inghels** over levering van lijnwaad ten behoeve van de kinderen van de armen hier per specificatie en kwitantie - VII £ XII s. parisis.

Idem voor betaling zoveel bij de gouverneurs van de armen is uitgedeeld aan de arme lieden voor aalmoes beginnend den 29ste april 1718 tot en met de 29 april 1719 de som van - J^mXXX £ XIII s. parisis.

Betaalt aan de putmaker over het maken van drie putten - J £ VIII s. parisis.

~~Idem betaalt aan mijn heer de Wijse over het celebreren van de jaarmissen van de heer **Pieter Inghels** op 9 februari 1719, mitsgaders die van sieur **Jan van Bambeke** de 11 daarnaar volgens de notitie staand op de inleg boek.~~

Betaalt aan de huisvrouw van **Pieter Huijsman** over het onderhoud van de verlaten huisvrouw van **Franchois van Ixem** de tijd van drie maanden beginnend 2ste december 1718 tot 20ste maart 1719 se som van - XVIII £ parisis.

Betaalt aan **Maxumilaan vanden Broucke** over de levering van een leren broek aan **Philippe de Vos** en een schortvel aan **Sebastiaen Bourgeois** als hier kwitanties vanden 12de april 1719 de som van - IIIJ £ parisis.

Betaalt aan **Pieter van Eeckhoute** over het maken van diverse klederen voor de kinderen onderhouden bij de armen als per specificatie en kwitantie de som van - XVIII £ parisis.

Betaalt aan **Joannes Senesael** over te maken van de klederen van **Pieter Tanghe** - VIJ £ parisis.

Betaalt de 25 mei 1719 de huisvrouw van **Jacob Benoot**, de som van tien guldens over twee maanden onderhoud van **Dorothea D'Hooren**, de laatste verschenen 23 mei 1719 per kwitantie en in ponden parisis - XX £ parisis.

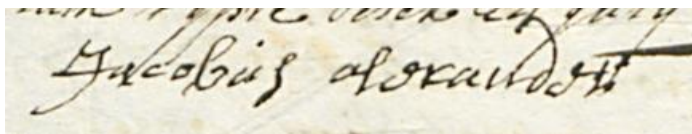
Betaalt op de ordonantie van de gouverneurs van de gemene armen binnen Diksmuide van XII mei 1719 aan **Jacob de Logis** 22 £ parisis over twee maanden onderhoud van twee knechten **Albertus en Joannes Ameele** verscheen 2 mei 1719 per kwitantie - XXIJ £ parisis.

De totale som van 2249 – 9 – 0 of IJ^m IJ^c XL £ IX s. parisis.

Register van de Pachten en Cijnzen van de eigendommen van het Nazareth 1657 – 1797⁴. (vervolg)

Stefaan Lazoore

49. Verpacht aan **Ignatius Bouttaie**, twee gemeten zaailand gelegen in de parochie van **Oost-Vleteren** laatst gebruikt bij **Leonardus Boussaert**, pachter van een hofstede gelegen in de parochie van **Woesten**. Voor een termijn van zes jaar. Ingaand op 1 oktober 1747 voor de prijs van 14 guldens frans geld. 2 september 1747.
50. Verpacht aan **Jan Depuydt** een behuise hofstede gelegen in de parochie van **Oost-Vleteren**, groot met enige landen gelegen in de parochie van Reninge 27 gemeten twee lijnen 27 roeden bij hem gebruikt. Dit voor een termijn van negen jaar ingaand 1 oktober 1748 voor de prijs van 33 ponden. 25 februari 1749.
51. Verpacht aan **Jan Depuydt**, 2 gemeten bos gelegen in de parochie van Oost-Vleteren tegenwoordig gebruikt door **Depuydt**.
52. Verpacht aan **Jacobus Alexander fs jan**, een behuise hofstede met landen tegenwoordig gebruikt door **Leonardus Boussaert** in de parochie van **Woesten** en een deel in **Oost-Vleteren**. Groot 24 gemeten twee lijnen 29 roeden, ingaand 1 oktober 1750 aan 5 ponden 10 schellingen per gemet en voor een termijn van 9 jaar. 24 juli 1750.

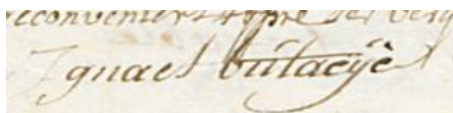
A close-up photograph of a handwritten signature in dark ink on aged paper. The signature reads 'Jacobus Alexander fs jan' in a cursive script.

53. Verpacht aan **Augustinus Van Damme** een partij land groot vijf gemeten een lijn met gras, warmoes en zaailand gelegen binnen de kruis van de stad Ieper binnen de **parochie van St-Jacobs**, gelegen aan de noordzijde van de Oude Kortrijkstraat en dit voor een termijn van zes jaar vanaf 1 oktober 1749 voor de prijs van zeven ponden, 20 november 1749.
Idem verpacht vanaf november 1754 voor een termijn van zes jaar.
Idem verpacht vanaf 1 oktober 1761 voor een termijn van zes jaar.
54. Verpacht aan **Augustijn Van Damme** één gemet zeventien roeden grasland, een deel van een partij van zes gemeten, één lijn gelegen in de citadel te **Ieper**, die geïncorporeerd was in het jaar 1669, voor een termijn van zes jaar ingaand 1 oktober 1749.
55. Verpacht aan **Ferdinandus Grijfroy** een gemet en twee lijnen zaailand, tevoren bos, gelegen in de parochie van **Woesten** palend van westen de drie gemeten gebruikt door de weduwe van **Jan de Puijijt** en noord het bos van **Pieter Smagghe**, dit voor een termijn van dertig jaar. ingaand 1 oktober 1750 voor de prijs van tien ponden parisis., 1 augustus 1750.
Idem verpacht vanaf 24 september 1758 voor een termijn van zes jaar.
56. Verpacht aan **Franchois Monteijne fs Franchois**, een huis en erf gelegen aan de westzijde van Aalstraat laatst gebruikt door sieur **Franchois Verpoort** en dit voor een termijn van zes jaar. ingaand eerste april 1753 voor de prijs van 12 ponden per jaar. 19 april 1752.
57. Verpacht aan **Pieter Joannes Van Hee fs Jan**, een huis en erf met stallingen en achterhuis gelegen aan de westzijde van de Bukkerstraat laatst bewoont door **Joannes Franchois vanden Lannoite** wezend het hoekhuis van de Bursestraat en dit voor een termijn van zes jaar ingaand 1 oktober 1752. 4 augustus 1752.

---

⁴ Stadsarchief Ieper / OCMW archief / n° 604 Register van de pachten en cijnzen, eigendom van het Nazareth 1657 – 1797.

58. Verpacht aan **Ignatius Bouttaije**, twee gemeten één lijn zaailand gelegen in de parochie van **Oost-Vleteren**. Ingaand 1 oktober 1753 voor een termijn van zes jaar voor de prijs van twaalf ponden, 27 januari 1753.
59. Verpacht aan **Joseph Dubois**, een behuise hofstede, groot zes gemeten één lijn vierentwintig roeden gelegen in de parochie van **Zandvoorde** onder de zaal en kasselrij van Ieper voor een termijn van twintig jaar ingaand 1 oktober 1754 voor de prijs van zestien gulden, 1 juli 1755.
60. Verpacht aan **Lucas Guillebert fs Lucas**, twee gemeten 25 roeden land gelegen binnen de parochie van **Wijtschate**, dit voor een termijn van 29 jaar ingaand 1 oktober 1755 en voor de prijs van achttien ponden,
61. Verpacht aan **Jean Baptiste Burghgrave fs Clais** gehuwd met de weduwe van **Jan de Puijdt**, een behuise hofstede gelegen in de parochie van **Reninge**, groot zevenentwintig gemeten 2 lijnen zeventig roeden land. Ingaand op 1 oktober 1757 voor een termijn van negen jaar voor de prijs van tweehonderd gulden.
62. Verpacht aan **Jean Baptiste Burghgrave**, twee gemeten bosland gelegen in de parochie van Oost-Vleteren en gebruikt door de pachter, ingaand 1 oktober 1757 voor de prijs van 10 ponden per gemet.
63. Verpacht aan **Jacobus Alexander** een hofstede met zeventien gemeten twee lijnen en zesenzestig roeden land gelegen in de parochie van **Woesten en Oost-Vleteren**, tegenwoordig gebruikt door de pachter, voor een termijn van twintig jaar ingaand op 1 oktober 1757.
64. Op 16 januari 1777 werd de hofstede opnieuw verpacht aan **Jacobus Alexander** voor een termijn van zes jaar ingaan 1 oktober 1778.
65. Verpacht aan **Ignaes Bataeije**, vijf partijen zaailand gelegen in de parochie Oost-Vleteren tegenwoordig gebruikt door **Jacobus Alexander**. Ingaand 1 oktober 1757 en voor een termijn van 28 jaar:

eerste partij groot twee gemeten één lijn en vijfendertig roeden
 Tweede partij, groot twee gemeten één lijn elf roeden
 Derde partij twee lijnen vijffennegentig roeden
 Vierde partij twee lijnen achtentwintig roeden
 Vijfde partij één lijn elf roeden
 Totaal: zes gemeten twee lijnen tachtig roeden.

66. Verpacht aan **Franchois Monteijsne**, een huis en erf gelegen binnen de stad Ieper aan de westzijde van de Aalstraat, voor een termijn van zes jaar ingaand 1 april 1759.
67. Idem verpacht aan dezelfde op 1 april 1765.
68. Verpacht aan **Joannes Franciscus Beke**, koopman binnen de stad Ieper, een huis en erf met stallingen en achterhuis gelegen aan de westzijde van de Bukkerstraat tegenwoordig bewoont door Pieter Joannes Van Heen wezend het hoekhuis van de Bursetraat. Dit voor een termijn van drie, zes, negen jaar ingaand 1 oktober 1758 en de huur van tien ponden, 2 mei 1758.

Straatschouwing Passendale 1783⁵

Herman Vandenbulcke

In de jaren 1700 vond in Vlaanderen regelmatig straatschouwingen, ook bekend als straatschauwinge plaats. De meeste wegen waren aarden landwegen en weggetjes. Tijdens de winterperiode of bij felle regenbuien werden dergelijke wegen herschapen in modderpoelen, met slagen en putten, waardoor ze moeilijk berijdbaar werden. Een straatschouwing was een praktijk waarbij de lokale autoriteiten de staat van de straten en wegen inspecteerden. Dit werd gedaan om ervoor te zorgen

dat de wegen in goede staat verkeerden en om eventuele herstellingen of onderhoudswerkzaamheden in kaart te brengen. Tijdens de straatschouwing werden verschillende aspecten van de wegen beoordeeld zoals de bestrating, de afwatering, staat van de dijken, putten in de straat, ... Ook werd er nagegaan of de straat voldoende breed was, zodat de straat geschikt was voor het verkeer uit die periode, zoals paard en kar.

De straatschouwing werd meestal uitgevoerd door de lokale ambtenaren, zoals de burgemeester of schepenen. Zij waren verantwoordelijk voor het toezicht op de infrastructuur en het onderhoud van de wegen.

Na de inspectie werden eventuele gebreken genoteerd en werden maatregelen genomen om de straat terug in orde te brengen. Bij het niet uitvoeren van de opgelegde maatregelen volgde een boete voor de gesommeerde personen.

Straatschouwingen kunnen ook belangrijk zijn voor de toponymie, de woonplaats van onze voorouders en ook voor de agrarische geschiedenis, in het bijzonder de diversiteit van de gewassen. De gegevens in de documenten met betrekking tot de straatschouwingen betreffen jammer genoeg alleen de gebruikers en/of de eigenaars die niet voldeden, m.a.w. de personen die in orde waren, werden niet vermeld.

Op RAB vrijwilligers / Ieper / Rechterlijke Registers 1385 – 1808 / n° 5098 - 5099/ zijn er verschillende straatschouwingen, jaar 1783, uit de kasselrij Ieper terug te vinden, o.a. de parochies Passendale, Zonnebeke, Oostnieuwkerke, Sint Jan, Moorslede ...

Passendale

Ten jaere seventhien hondert dryentachtigh, op den 7de ende 8ste jully gedaen bij mij d' heer Pieter Jacobus DELFORTRIE, schepen der Zaele ende Casselrye van Ypre de visite⁶ der straeten binnen de prochie van Passchendaele als commissaris gedenomeert⁷ van wegen den seer Edelen heer raedt ende president van synne Majesteyts Raede in Vlaenderen DIERICX ingevolge de commissie aen hem verleent in daeten 23sten juny van den voorseyden jaere, ten beleede van Sieur BAYART Bailliu die danof de voorschauwinghe heeft gedaen den 3de april lest ende van den amman DEVELTERE, ende aldaer bevonden de naerschreven fauten ende gebreken:

---

⁵ RAB vrijwilligers / Ieper / Court records / Rechterlijke Registers 1385 – 1808 / Reeks 1 / n° 5098 – 5099 / image 1253 en volgende.

⁶ Visite: hier in de betekenis van onderzoek, inspectie (Bron: WNT)

⁷ Gedenomeert: denomineren: aanstellen in een zekere hoedanigheid of voor een zekere opdracht (Bron: WNT)

Straete genaemt de Schipstraete.

Den heer Graeve van Ruymbeke oost bosch ende velt ende Basil VANDAMME, Sieur VANBESELAERE west de quaede plaetse in de straete te erstellen met nieuwe pallissaden, de dycken te suyveren, de straete rondt te leggen.

Beth voorts den selven heer Graeve ende Sieur BOUTTEN bevonden ende geordonneert⁸ alsboven Dito heer Graeve ende N. CARPENTIER oost ende west bosch de uytgestroomde straete te erstellen, de dycken te suyveren.

Joseph DEVOGHEL ende dito Sieur VANBESELAERE oost ende west bosch de dycken te suyveren, de straete rondt te leggen ende yder vier facynen dweirs de straete te leggen.

Dito Sieur VANBESELAERE oost bosch ende dito DEVOGEL west hofstede de afgesteken straetcanten behoorelick te erstellen ende de quaede putten te vermaecken met groot hout en aerde.

Joannes Baptiste VANHAEVERBEKE oost dreve ende zaeylandt ende Joseph DEVOGHEL west zynen afgesteken straetcant aen te landen, de haege langst deure te candelaeren⁹ ende de dycken te suyveren.

Dito Joseph DEVOGEL oost cooren ende Pieter CAPON west zaeylandt de quaede plaetse aldaer te vermaecken met groot hout en aerde, de straete rondt te leggen, de dycken te suyveren.

Pieter BEIRNAERT west rogge den dyck te suyveren ende de leegte aldaer op te hoogen, de slaegen te vullen.

Philippus PATTYN oost ende Francys ACKER west zaeylant, de leegte op te hoogen.

Dito Pieter BEIRNAERT west saeylandt ende dito Francys ACKER west zaeylant de leegte op te hoogen met hout en aerde, de straete rondt te leggen.

Joannes VANLAERE oost cooren ende Joannes VERBRUGGE west zaeylant de uytgesmeten dyckaerde in 't midden der straete te breeden¹⁰.

Groote Rousselaerstraete begonnen aen den dycker maekende t' gescheet van Langemarcq ende Passchendaele.

Pieter PREVOT noord garsinge¹¹ ende Ferdinand VANDENBROELE zuid de quaede putten op te vullen, de straete rondt te leggen, den dyck van zuyden te delven.

Vidua - - - niets ingevuld - - - GHESQUIERE zuid zaeylant ende Pieter SOENEN noord vlas de quaede plaetse aldaer te vermaecken met fassynen en yder eene rameye dweirs de straete te leggen tot ophouden van het zandt.

Joseph MINNE zuid cooren ende Joseph FEYS noord vlas 5 roeden quaede straete op te hoogen ende vermaecken met hout en aerde.

Straete uyt de voorgaende naer den Schoonen Spriet.

Den selven Joseph FEYS west ende Jacobus VANDEPUTTE oost zaeylandt de quaede straete aldaer te vermaecken met hout en aerde.

Dito FEYS oost ende west syne landen te doen alsvooren.

Philippus VANDENAMEELE oost cooren ende Elias SIOEN west zaeylandt de straete rondt te leggen ende effenen.

Louis DEMAN west zaeylant ende Philippus REUSEMONT de quaede straete aldaer te vermaecken met hout en aerde, de dycken te suyveren ende de gotte te openen.

---

⁸ Geordonneert: in orde brengen, in orde maken, herstellen

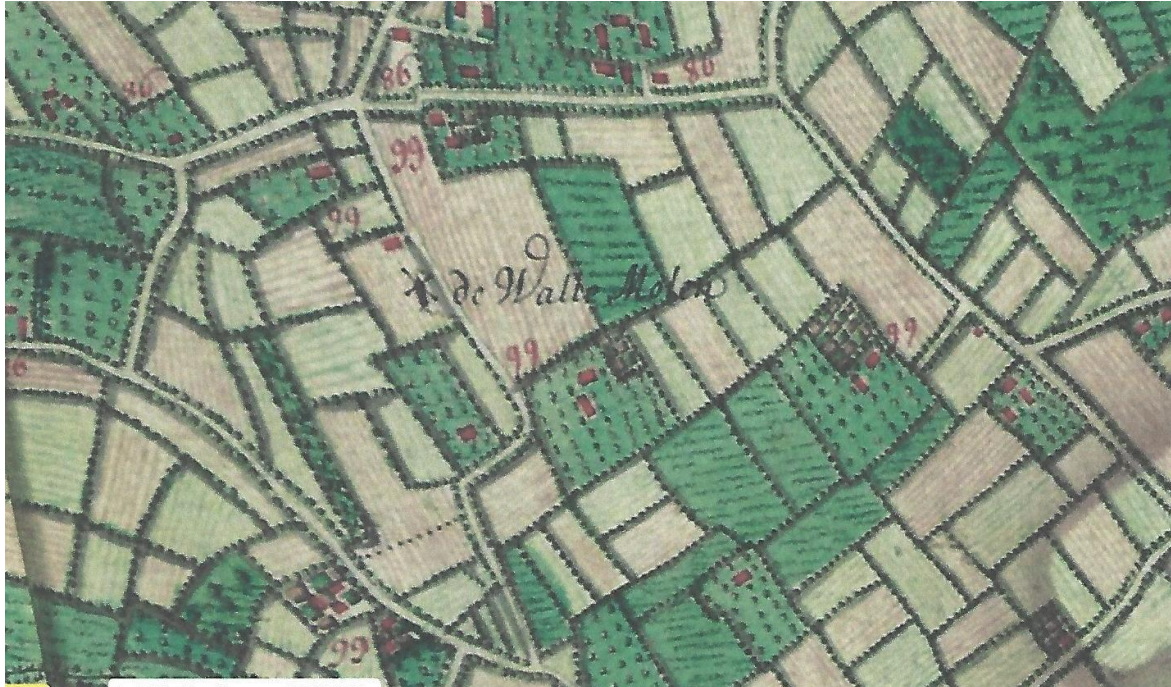
⁹ Candelaeren: van opgaande bomen, ze tot op de hoofdtakken inkorten (Bron: WNT)

¹⁰ Breeden: open spreiden (Bron: Westvlaams Idiotion - L. De Bo).

¹¹ Garsinge: grasgewas. Ook in de zin van weide, weiland (Bron: WNT)

Den selven DEMAN west saeylandt, dito REUSEMONT ende Jacobus VANDERMEERSCH oost zaeylandt alle de quaede putten aldaer bevonden in de straete op te hoogen met out en aerde, de selve rondt te leggen, de dycken te suyveren ende den overhang van houtte te weiren.

Straete uyt de Sprietstraete naer den Walle Molen¹².

Dito Louis DEMAN zuid zaeylant ende Jacobus VANDERMEERSCH noort zaeyland 15 roeden quaede straete langst deure te vermaecken met facynen d'eene iegens d'ander, den overhanck van houtte te weiren ende de dycken te suyveren.

Elias SIOEN ende Baptiste VANDERMEERSCH respectivelick zuyt ende noort hof ende zaeylant de leegten aldaer op te hoogen.

Dito REUSEMONT zuyt ende noort weede ende zaeylant 4 roeden quaede straete de selve behoorelyck te vermaecken met hout en aerde ende rondt te leggen, de dycken te suyveren.

Pieter VANDEPUTTE zuyt gars ende landt 6 roeden quaede straete te vermaecken met hout en aerde, den overhanck van houtte te weiren ende de dycken te suyveren.

Continuatie Sprietstraete tot Roosebeke.

Neant.

Continuatie Groote Rousselaerstraete.

De kinderen Jacobus Franchois VANDERMEERSCH zuid de uytgestroomde straete op te hoogen ende vermaecken met hout en aerde, den dyck langst deure de singel haege te openen.

De selve kinderen suyt singel noord claever benevens Hylarius CALLEWAERT de straete langst deure op te hoogen ende rondt te leggen, de quaede plaetsen te vermaecken met hout en aerde, de dycken te suyveren

---

¹² Wallemolen: houten graanwindmolen gelegen langs de huidige Wallemolenstraat, dicht bij de grens met Poelkapelle. (Bron: Molenechos / verdwenen molens / Lieven Denewet)

Vidua Joannes VIANE noord ende de selve kinderen zuid benevens Pieter Ambrosius BEIRNAERT elck aen hun about¹³ de leege plaetsen aldaer op te hoogen, de straete rondt te leggen ende de dycken te suyveren.

Continuatie Grootte Rousselaer Straete van de Mosselmarct voorby de Calve tot de separatie dezer prochie met de gonne van Oostnieuwkercke.

Pieter VERHAEVERBEKE noort bosch ende vidua Nicolaeis DUMOULIN zuid zaeylant de dycken langst deure hun about te suyveren ende de uytgedolven dyckaerde in 't midden der straete te smytten. De capelanie van Passchendaele noord bosch ende dito DUMOULIN zuid cooren de straete te effenen, de dycken te suyveren ende de leege canten aen te landen. Carel DEHANE zuyt gaersinge ende Benedictus CARLIER noort zaeylandt de leege plaetsen in de straete op te vullen, de dycken te suyveren ende de straete rondt te leggen. Den selven DEHAENE zuyt ende noort de dycken te delven, de straete rondt te leggen. Dito Carel DEHAENE zuyt ende Maerten PATTYN noort te doen alsovooren. Kinderen Pieter DEJONGHE noort zaeylant ende Pieter BOSSIER zuyt ut supra. Beth voorts den selven BOSSIER zuyt ende Joannes VANYSACKER ende Joseph SISSAUX van noorden te doen als boven mitsgaeders den overhanck van houtte te weiren. Joannes SOENEN zuyt zaeylandt geordonneert alsovooren ende Petrus CORNILLIE noort hofplaetse voldaan. De kynderen Pieter DEJONGHE zuyt ende Pieter VAN MECHELEN noort zaelandt yder drie facynen deweirs de straete te leggen tot ophouden van het zandt. Beth voorts de selve kynderen iegen de uytgestroomde rameyen eene roede facynen te leggen. Alexarius MORTIER den dyck te delven van noorden zijn saeylandt ende den overhouck van houtte te weiren. Beth voorts de selve kinderen DEJONGHE benevens dito MORTIER eene rameye dweirs de straete te leggen, de dycken te delven ende den overhouck van houtte te weiren. Den selven MORTIER noort saeylandt den dyck te delven, den overhanck te weiren alsovooren. Philippus CARREIN noort zijn hofstede ende Philippus PATTYN 4 fassynen iegens de rameye te leggen.

¹³ About: begrenzing (Bron: WNT)

Dito Philippus PATTYN noort zaeylandt ende Franchois HALMEERSCH zuydt gars de onbedeckte rameyen te beleggen met facynen.

Guillaume BLANCKAERT zuyt gars ende dito PATTYN noort yder ses fassynen deweirs de straete te leggen tot ophouden van het zandt.

Dito PATTYN van wedercanten den dyck te delven ende de straete rondt te leggen.

Dito PATTYN noort saeylandt ende Joannes VANHAVERBEKE zuyt de dycken te delven.

Joos DELHEYE, Franchois BLANCKAERT ende Carel RAMAULT noort hunne saeylanden ende Joannes VANHAVERBEKE zuyt de dycken te delven, de straete rondt te leggen ende den overhanck van houtte te weiren.

Dito Carel RAMOUTS zuyt ende noort saeylanden de dycken behoorelyck te erdelven, de straete te ronden ende den overhanck van suyden te weiren.

Pieter VANDAELE zuyt saeylant ende Joannes BLANCKAERT oock zuyt den dyck tusschen hunne saeylanden zuydewaert te openen tot aflos van het water ende aen dito BLANCKAERT den straetdyck van suyden te diepen ende delven mitsgaeders benevens Carel RAMAULT eene gote dweirs de straete te leggen tot aflos van het waeter, de straete rondt te leggen ende den overhanck van houtte te weiren.

Philippus DEVELTERE zuyt ende noort zaeylanden de straete op te hoogen met hout en aerde, de dycken te suyveren ende de straete rondt te leggen.

Joseph SISSAU zuyt ende noort zaeylanden de leegten in de straete op te hoogen met zandachtige aerde, de selve rond te leggen.

Den selven SISSAU zuyt ende dito DEVELTERE noort te doen als vooren.

Den selven DEVELTERE noort ende dito SISSAU zuyt de leege plaetse in de straete aldaer op te hoogen ende de selve rondt te leggen.

Waer 't eynden iegens den duycker dese prochie is separerende met de gonne van Nieuwkercke.

Straete uyt de Grootte Rousselaer Straete tot de Cleene Rousselaer Straete zynde de Prochie wegh van Oostnieuwkercke naer Moorslede beginnen aen de separatie van Oostnieuwkercke.

Den heer van Nazareth noort zyn velt de dycken te delven ende de straete rondt te leggen.

Joncker KEIGNAERT zuyt bosch den dyck te delven ende den leegen straetcant aen te landen.

Dito Joncker KEIGNAERT ofte de weeze PLOSEZ oock bosch de slaegen te vullen, de leegten op te hoogen ende de dycken te delven.

In de marge: ten laste vidua INGELAERE.

Den selven joncker KEIGNAERT zuyt bosch ende vidua Pieter REYNAERT d' OUDE ende Franchois CAPON noort de dycken te delven ende de straete rondt te leggen.

Continuatie Prochiewegh loopende uyt de Cleene Rousselaer Straete naer Moorslede passerende voorbij t' goet te Potegem tot de separatie deser prochie met de gonne van Moorslede.

Vidua Jaspard INGELAERE oost ende west hofstede ende zaeylandt de dycken te suyveren.

De selve vidua INGELAERE zuyt ende noort de gote te erstellen, de leegte op t' hoogen, de dycken te suyveren ende de straete rondt te leggen.

Joncker KEIGNAERT oost bosch ende west idem geordonneert alsvooren.

Craeye Velt Straete

Dito Joncker KEIGNAERT zuyt ende noort bosch de leege plaetsen aldaer op te hoogen met hout ende aerde, de dycken te suyveren benevens de voordere aengelande van zuyden ende noorden de selve straete.

Emmanuel STRUYVE, Pieter BOUTTEN, Ignaes OVERBERGE, Joannes FAILLIE ende Joseph HUUGHE respectivelyck zuyt ende noordt hunne saeylanden, de dycken te suyveren ende de slaegen te vullen.

Dito Joseph HUYGE, vidua Baptiste VANDERMEERSCH, Joannes EECKHOUT ende Franchois FORCE ordonnantie ut supra mitsgaeders de voorseijde weduwe VANDERMEERSCH ende Joannes EECKHOUT eene bequaeme bedeckte gote dweirs de straete te leggen.

Straete van den Keybergh naer Passchendaele zynde binnestraete.

Thomas GOUDEZEUNE zuyt vlas, vidua Thomas CRUYSSAERT zuyt zaeylant de slaegen te vullen, de dycken te suyveren ende de straete rondt te leggen.

Gerard DESMET ende dito vidua Thomas CRUYSSAERT zuyt ende noort bosch 4 roeden quaede straete te vermaecken met hout en aerde, de dycken te suyveren endediepen.

Den heer Graeve van Ruymbeke oost bosch en de selve vidua CRUYSSAERT west bosch de quaede leege plaetse aldaer te vermaecken met hout en aerde, de dycken te delven ende diepen.

Baptiste DEVELTERE oost singel ende west landt ter distantie van 8 roeden de straete te pallissaderen ende te decken met drooge aerde.

Pieter Joannes ALLEGAERT oost vlas ende west zaeylant 20 facynen dweirs de straete te leggen.

Pieter BEAUPREZ oost hof ende Ferdinand VANDENBROELE west elserie geordonneert de straete op te hoogen ende rondt te leggen, de dycken te suyveren.

Vidua Maryn DURNEZ west lant ende vidua Pieter SALEMBEZ ende Franchois LESOEN oost lant ordonnantie ut supra.

Pieter DEBEUF, vidua Joannes VANTUYNE ende Joannes VANDAELE respectivelyck oost huys ende hovinge toedies Ferdinand VANDENBROELE west huys ende boomgaert geordonneert alsovooren.

Straete uyt d' Yper Straete naer de prochie Straete van Moorslede naer Passchendaele begonnen aen d' Yperstraete.

Kynderen Albert VANDEN DRIESSCHE west singel, oost bosch, de dycken te delven ende de leegten in de straete op te hoogen.

Albert SCHIER west elserie ende oost zaeylant geordonneert alsovooren ende den overhanck van houtte te weiren¹⁴.

Joseph VERFAILLIE modo synen sone geordonneert alsovooren.

Joos HUUGHE, Albert SCHIER, Joseph VERFAILLIE ende Anselmus DESCAMP respectivelyck oost ende west hunne de dycken te suyveren, de slaegen te vullen ende de straete rondt te leggen.

Albert SCHIER oost ende west syn landen de gote aldaer te erstellen, de leegten op te hoogen ende de dycken te suyveren.

Den selven Anselmus DESCAMP west boomgaert ende waterput den selven behoorelyck te bevryden met perssen.

Waer t' eynden de Groote Straete van Moorslede naer Passchendaele synde Prochie wegh.

Sieur VERCRUYSSSE ende vidua Franchois DEPREZ zuyt cooren de straete te effenen ende rondt te leggen, de dycken te delven ende de freyte te openen.

Jan KLINCKMAILLIE ende Jacobus VANDENBUSSCHE zuyt ende noort hofstede ende zaeylant de leegte op te hoogen ende de gote te suyveren.

Pieter VERBEKE noort zaeylant den dyck te delven.

Den zelven VERBEKE zuyt ende noort zaeylant de straete op te hoogen ende rondt te leggen.

Dito VERBEKE zuyt cooren ende d' Abdye van Nonnebosschen noort bosch ordonnantie alsovooren.

Dito VERBEKE zuyt ende vidua Pieter DEPOORTER noort saeylant de quaede leege plaetsen aldaer te vermaecken met hout ende aerde, de straete rondt te leggen ende de freyte¹⁵ te openen.

---

¹⁴ Weiren: wegnemen, verwijderen, afhouden (Bron: WNT)

¹⁵ Freyte: mennegat: de weg, en vooral de dam langs waar men over den gracht rijdt om in en uit de akker te komen (Bron; Westvlaamsch Idioticon – L. De Bo)

Joannes VERFAILLIE zuyt ende de selve vidua DEPOORTER noort de leegten op te hoogen ende de straete rondt te leggen.

Den selven VERFAILLIE zuydt ende noord hofstede ende vlas ordonnantie ut supra.

Dito VERBEKE ende vidua Baptiste VANDERMEERSCH de dycken te delven van zuyden ende noorden, hunne landen mitsgaeders de uytgesmeten dyckaerde in t' midden der straete te breedten.

De selve weduwe VERMEERSCH noort zaeylanden ende Philippus BURETTE zuyt vlas de uytgesmeten dyckaerde in t' midden der straete te breedten, de leegten op 't hoogen, de straete rondt te leggen ende de dycken te delven.

Beth voorts de selve benevens Pieter VERBEKE de quade straete langst deure te vermaecken met hout en aerde.

Gerard LENSEELE zuyt zaeylandt den dyck te delven ende d' aerde in 't midden der straete te breedten benevens de selve weduwe.

Dito LINSEELE ende Franchois DEFORCE oost ende west gars van distantie tot distantie eene facyne deweirs de straete te leggen tot ophouden van het zand ende den dyck van westen te delven.

Philippus BEURETTE ende Gerard LENSEELE oost ende west hunne huysen 3 roeden quade straete te vermaecken met hout ende aerde, den dyck te delven.

Straete van de Plaetse naer den Krist molen¹⁶.

Meestere Cezar DELBARRE, Joannes Anthonius JOYE, Jacobus ROGIER, Joannes BERQUIN, Joseph DECAPMAECKER, Joannes VANISACKER ende Philippus CAESTECKER respectivelyck oost huysingen, zaeyland ende garsinghen mitsgaeders Carolus VAN RAES, Pieter DELVA, dito Joseph DECAPMAEKER, den heer Capellaen, Joannes DUMOULIN, Hieronymus VERDUYN, vidua Joannes DE CAESTECKER, Joannes DUPULTIS, Guillaume BLANCKAERT, vidua Albert DESMET, Lodewyck VANDERHAEGE ende Pieter PRIEM respectivelyck west hunne huysen, hof ende zaeylanden de straete behoorelyck op 't hoogen met zandagtige aerde, de selve rondt te leggen, de dycken te suyveren mitsgaeders de geplante staecken op de straete weiren.

---

¹⁶ Crismolen: een houten korenwindmolen die stond tussen de Doornkouterstraat, de Grote Roeselarestraat en de Westrozebekestraat. (Bron: Molenecho's / verdwenen molens / Lieven Denewet)

Straete van den Krist molen naer de Dosselstraete

Pieter PRIEM ende Sieur Bayart geordonneert elck aen hun about de straete op 't hoogen en ront te leggen.

Vidua Joannes VANDERMEERSCH zuyt garsweede ende noort hofstede geordonneert alsvooren, mitsgaeders de dycken te delven.

Straete van den Kristmolen naer Roosebeke traverserende de Grootte Rousselaerstraete.

Joseph DE CAPMAECKER oost boomgaert ende west singel de leegten op te hoogen ende de straete rondt te leggen, mitsgaeders de dycken te verheffen.

Den selven Joseph HUUGE oost ende west de quaede leege plaetse aldaer op te vullen met zandagtige aerde.

Carel DEHAENE oost zaeylandt, west gars de quaede leege straete op t' hoogen ende rondt te leggen ende de dycken te suyveren.

Den selven DE HAENE oost zaeylandt ende Benedictus CARLIER west garsinghe ende zaeylandt de straete ront te leggen ende de dycken te suyveren.

Dito DEHAENE oost saeylandt ende Lucas VERHULST west bosch alle de quaede leege plaetsen te vermaecken met hout en aerde, de straete rondt te leggen ende de dycken te suyveren.

Pieter VERHAEVEREBEKE west bosch ende dito DEHAENE oost cooren ordonnantie ut supra.

Pieter VANLERBERGE oost ende west cooren drye facynen dweirs de straete te leggen tot ophouden van het zand.

Den heer advocaat VANDEWIELE oost ende west bosch benevens Maerten FORREZ van 20 te 20 voeten langst deure hun about eene facyne deweers de straete te leggen tot ophouden van het zand.

De weduwe d' heer BOSSAERT west vijver ende Pieter VANLERBERGE de straete op te hoogen ende rondt te leggen.

Den heer grave van Staeden oost ende west bosch de straete te effenen ende rondt te leggen ende de quaede plaetsen te vermaecken met hout en aerde.

Den selven heer grave oost bosch ende Joannes BEUSIN west bosch de dycken te suyveren ende eene nieuwe gote dweirs de straete te leggen

Vidua Joannes TORREZ west bosch de quaede plaetse aldaer te vermaecken met hout en aerde waer 't eynden dese prochie met de gonne van Roosebeke is separerende.

Straete van Roosebeke naer de Mosselmarckt geseyt de Dosselstrete begonnen aenden bosch Joncker BAUWENS.

Engel CASIER d' Oude van westen syne gars benevens vidua Joannes TORREZ de straete rondt te leggen.

Engel CASIER de Jonge west singel ende Joannes DEMUNCK oost zaeylandt de dycken van wedercanten te delven ende d' aerde in het midden van der straete te breedten.

Beth voorts den selven CASIER west landt in verscheyde plaetsen tot 4 roeden quaede straete te vermaecken met groot hout en aerde, de dycken behoorelick te delven ende de straete ront te leggen.

Pieter VANLERBERGE oost singel ende west saeylandt de dycken te verheffen ende de slaegen te vullen

Philippus VERSAVEL oost bosch ende Ignaes COOPMAN west bosch de straete rondt te leggen ende de ontbrekende pallissaeden te vervullen, de dycken te verheffen.

De weduwe d' heer BOSSAERT oost bosch geordonneert de pallisaeden op te nemen ende te erstellen, den dyck te verheffen.

Onze Lieve Vrouwe van Roosebeke oost bosch, Rogier CAPMAECKER ende Ignaes VANDAMME oock oost bosch benevens Joseph VERVISCH west bosch te doen alsvooren.

Lucas VERHULST, Joseph BLANCKAERT, Franchois VERCRUYSSSE, Pieter VEREECKE, dito Joseph VERVISCH ende Pieter PECCU respectivelick oost ende west landt ende elserie gesamentlyck elck aen hun about te doen alsvooren.

Pieter Simon VANHAVERBEKE west garsinge ende singel alsmede oost singel geordonneert de leegte in de straete op 't hoogen, de selve rond te leggen.

Dito Pieter Simon VANHAVERBEKE west rogge ende Joseph BLANCKAERT oost vlas de leegte aldaer op te hoogen.

Vidua Joannes VANDERMEERS filius Theodor oost ende west zaeylanden te doen alsvooren.

De selve weduwe oost haere garsweede den dyck behoorelick te delven.

Louis REUSE west cooren ende rogge de uytgesmeten dyckaerde inde straete te breedten ende effenen.

Louis VERSAEVEL den dyck te verheffen, de straete rondt te leggen.

Baptiste DE LEU west saeylant ende Augustin DELBARZE oost zaeylandt de overhangen van houtte te weiren ende de dycken te suyveren.

Straete uyt de voorgaende naer de Plaetse.

Wel bevonden.

Continuatie Dosselstraete

Vidua Joannes VERHELST ende Phillipus BOSTYN zuyt zaeylandt ende weede benevens Augustin DELBARZE noort singel de quaede putten aldaer te vermaecken met hout en aerde, de dycken te verheffen.

Beth voorts de selve weduwe de leege straete aldaer behoorelick op te hoogen ende rondt te leggen.

Pieter DEMEESTER zuyt vlas ende Joseph DEVELTERE noort de straete op te hoogen ende rondt te leggen.

Philippus BOSTYN, Policarpus VANDERMEERSCH ende Joannes Baptiste SOENEN respectivelyck de straete op t' hoogen alsvooren.

Den selven BOSTYN, Judocus RIGOLE ende Constantin DEPOORTER zuyt singel de behuysde erfve, Carel DEPLACE ende dito BOSTYN noort bosch de leege plaetsen op te hoogen met hout ende aerde ende de dycken te delven.

Franchois EECKHOUT noort ende Maerten VANDAELE zuyt 4 roeden quaede straete te vermaecken met hout en aerde als boven.

Judocus RIGOLE zuyt ende dito EECKHOUT noort te doen alsvooren.

Joseph VERHELST zuyt bosch ende Jan CLINCKEMAILLE ende Jan TORHOUT noort bosch te doen alsvooren.

Sieur Augustin PARDOEN zuyt bosch ende Carel SALOMEZ noort lant ut supra.

Den selven RIGOLE noort ende Joannes GHESQUIERE zuyt singel idem.

Dito Maerten VANDAELE, de kercke van Passchendaele, Ignaes VANDAMME, Pieter VANDENBUSSCHE, Joannes GOEMAERE ende dheer NUITTEN respectivelyck van zuyden hunne bosschen ende landt geordonneert de quaede putten te vermaecken met hout en aerde, het onbedeckt hout behoorelyck te decken met aerde, de dycken te delven ende diepen ende de daer uytcommende aerde in t' midden der straete te breedten ende de selve rondt te leggen.

De prochie van Passchendaele zuyt landt ende Jacobus STRATSAERT noort behuysde erfve de dycken langst deure te delven, de aerde in t' midden der straete te breedten, de selve op t' hoogen ende rondt te leggen.

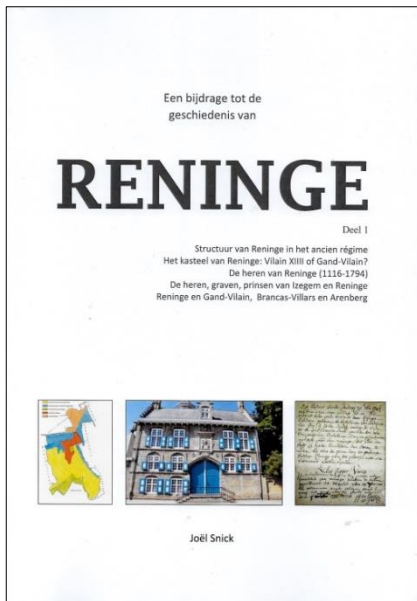
Aldus dese schauwinge gedaen ten daege maende ende jaere als by prohemie¹⁷ vermeldt toorconde als commissaris

Geteekend: P.J. DELFORTRIE.

---

¹⁷ Prohemie: inleiding

BOEK: Een bijdrage tot de geschiedenis van RENINGE Deel 1

In een *eerste deel* wordt de structuur van Reninge voor 1795 behandeld. Het dorp was samengesteld uit enkele heerlijkheden en één district, een structuur die ook in andere dorpen terug kan gevonden worden. Op **kaart** worden *de grenzen* van elk onderdeel aangegeven, wordt ieders *oppervlakte* ontdekt en wordt de *financiële inbreng* van ieder onderdeel in het geheel duidelijk gemaakt evenals de *activiteiten* van de bevolking. Met de Franse Revolutie komt aan deze structuur een einde.

In het *tweede deel* wordt brandhout gemaakt van de wijdverspreide mening dat Lodewijk XIV aan de basis ligt van 'XVIII', dat op de voorgevel van het kasteel voorkomt. Tegelijk wordt een verrassend alternatief geformuleerd, dat aantoonde dat 'XVIII' een heel andere en zinvolle betekenis heeft. Dit brengt ons bij de familie **Gand-Vilain**, die ook de heren (later de prinsen) van Izegem leverde. Door aankoop in 1555 komen belangrijke delen van Reninge in handen van deze familie waar de 'nieuwe heren' van Reninge uit voortkomen. **Zij worden een na een besproken.** Zij verbleven niet in Reninge, maar hadden

zich vooral in Frankrijk gevestigd, zelfs tot in Versailles! Een zeldzame keer kwamen ze op bezoek, zoals op 12 juni 1768, een visite die in de literatuur tot nu nergens wordt vermeld en blijkbaar alleen in het archief van Reninge is terug te vinden. Meteen worden de 'oude' heren van Reninge (tussen 1116 en 1555) vermeld.

Een *derde onderwerp* betreft de omvang en betekenis van het **patrimonium** van de heren van Reninge, tevens prinsen van Izegem. Waar vinden we hun **eigen-dommen**? Waar en hoe oefenen zij hun macht uit? Uit de aankoop blijkt dat Reninge winstgevend was en de heren wilden het natuurlijk zo houden!

Met de Franse Revolutie breekt een nieuw tijdperk aan. Elisabeth Pauline de Gand, laatste vrouwe van Reninge, wordt in 1794 onthoofd in Parijs. Zij sterft onder de **guillotine**. Ondanks veel problemen komen haar bezittingen terecht bij haar dochter, getrouwd met de **hertog van Arenberg**. Zo komen de 38 eigendommen in Reninge in 1812 terecht in het patrimonium van Arenberg en worden in 1829 en 1841 verkocht. Deze verkopen worden besproken.

Het werk telt 157 blz., A4-formaat en kost 25 € (+8 € verzendingskosten).

Het is niet verkrijgbaar in de boekhandel, maar alleen bij de auteur joel.snick@telenet.be met rekeningnummer BE57 0001 1117 5235.

Word lid

Voordelen lidmaatschap:

Wanneer u lid wordt van Familiekunde Vlaanderen ontvangt u niet enkel het tijdschrift “Vlaamse Stam” bij u thuis in de bus, maar krijgt u daarenboven nog andere voordelen, zoals gratis bezoeken aan al de documentatiecentra verspreid over geheel Vlaanderen en Brussel, sterke prijsvermindering bij deelname aan cursussen of voordrachten... U kan de vereniging financieel steunen, door gewoon lid, steunend lid of beschermend lid te worden.

Bijdrage Familiekunde Vlaanderen 2024:

Gewoon lid: voor 15 januari 2024: 40 €

Gewoon lid na 15 januari 2024: 45 €

2de persoon in het gezin: 10 €

Steunend lid: 60 €

Beschermend lid: 90 €

Begunstigde: Familiekunde Vlaanderen vzw, Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem

Rekening: IBAN BE58 4141 1712 2179 - BIC KREDBEBB

Steun onze afdeling FV-regio Ieper-Diksmuide en vermeld bij de betaling “Afdeling FV regio Ieper-Diksmuide”.

Voor meer uitleg betreffende Familiekunde Vlaanderen: www.familiekunde-vlaanderen.be

Ons steunen? lid worden?